

Orientering om avtalefestet pensjon (AFP)

Hvem som er med i ordningen

Med i ordningen er alle arbeidstakere (både organiserte og uorganiserte) som er ansatt i PBL barnehager. Barnehagen må minimum ha vært omfattet av ordningen i to år før arbeidstakere har rett til AFP. Arbeidstakere som tidligere enn 6 måneder før ønsket uttaksdato for AFP har inngått avtale med arbeidsgiveren om å fratregge ved en bestemt dato, er ikke omfattet av AFP-ordningen.

Arbeidstakere som har rett til annen førtidspensjon etter tilsvarende eller bedre pensjonsordninger, kan heller ikke være tilsluttet AFP-ordningen.

Hvem som har rett til AFP

For å kunne få AFP må arbeidstakeren på uttakstidspunktet være ansatt og reell arbeidstaker i barnehagen og

- ha vært ansatt der de siste tre årene, eller ha vært tilsluttet en AFP-ordning de siste fem årene
- ikke motta noen pensjon eller andre ytelser fra nåværende arbeidsgiver uten motsvarende arbeidsplikt
- ha en pensjongivende inntekt som på årsbasis overstiger grunnbeløpet i folketrygden og dessuten ha hatt en tilsvarende pensjongivende inntekt i året før fratredelsen
- ha hatt minst 10 år med pensjonsopptjening i folketrygden fra det året han eller hun fylte 50 år til og med året før fratredelsen
- i de 10 beste årene i perioden fra og med 1967 til og med året før fratredelsen ha hatt en gjennomsnittlig pensjongivende inntekt på minst to ganger folketrygdens grunnbeløp

Arbeidsforholdet må minimum utgjøre 20 % av full stilling på månedsbasis.

Der arbeidstakeren har flere arbeidsforhold eller har nærings-/pensjonsinntekt, kan AFP bare tilstås om hovedbeskjeftigelsen (målt i kroner) er i barnehagen som er tilsluttet AFP-ordningen.

Kravet om at en fortsatt skal være ansatt i bedriften er absolutt.

AFP kan ikke gis samtidig med hel eller gradert uføre-/alderspensjon, arbeidsavklaringspenger, ytelser til tidligere familiepleier eller ytelser til gjenlevende ektefelle. For å få AFP må arbeidstaker si fra seg disse ytelsene.

AFP likestilles med folketrygdens uføre- og alderspensjon når det gjelder samordning med ytelser fra personskadetrygd og tjenestepensjon.

Hvor stor pensjonen blir

Størrelsen på AFP vil som hovedregel svare til den alderspensjonen arbeidstakeren ville ha fått fra folketrygden ved fylte 67 år, hvis han eller hun ikke hadde tatt ut AFP. I tillegg til pensjonen gis det et skattepliktig AFP-tillegg på kr 1.700,- pr. måned. Det kan gis forsørgingstillegg for ektefelle/partner/samboer over 60 år.

Den som har mottatt sluttvederlag i løpet av de siste tre årene får ikke AFP-tillegg.

AFP og arbeidsinntekt

Dersom arbeidstakeren får arbeidsinntekt etter uttaket av pensjon, skal pensjonen reduseres med samme prosentsetning som arbeidsinntekten utgjør av tidligere pensjongivende inntekt. Utbytte fra aksjeselskap som arbeidstakeren har kontroll over (eget AS), evt. eier mer enn 20 % av aksjene i, kan føre til reduksjon eller bortfall av pensjon. Det er ikke rett til friinntekt, men det er satt en toleransegrense på kr 15.000,- ut over forventet inntekt før pensjonen blir etterberegnet. Etterkontroll av inntekten vil bli foretatt hvert år, se nærmere om dette på neste side.

Gradvis nedtrapping

Dersom arbeidstakeren og barnehagen er enige om det, er det anledning til gradvis nedtrapping av arbeidstiden. Arbeidstiden må reduseres med minimum en dag i uken.

Hvor lenge kan man få AFP

AFP kan man få fra og med kalendermåneden etter oppnådd aldersgrense på 62 år til og med kalendermåneden man fyller 67 år.

AFP og skatt

Det betales skatt som trygdet av pensjonen.

Hvordan gå frem for å få AFP

Søknadsblanketten fylles ut av søkeren og barnehagen og sendes PBL sammen med utskrift av Serviceberegning på **offentlig** AFP. Denne kan du selv hente ut ved logge deg på nav.no – din pensjon. Bruk bank-id eller MinID ved innlogging. Ta evt. kontakt med NAVs pensjonstelefon 55 55 33 34 for hjelp. Det er viktig at søknaden fylles ut nøyaktig og sendes inn minst 2 måneder i forveien for å sikre at pensjonen blir utbetalt i tide.

Utfylling av blanketten

Felt 1

Sivilstand: Personer som har inngått registrert partnerskap for homofile, likestilles med ektefeller. Personer som bor sammen og som tidligere har vært gift med hverandre eller har/har hatt felles barn, skal trygdemessig være likestilt med ektepar. Andre samboere regnes som samboerpar når de har levd sammen i 12 av de siste 18 månedene.

Det kreves blant annet at du har bodd i 40 år i Norge fra fylte 16 år for at du skal få full AFP. Framtidige år til og med året du fyller 66 år regnes med. Det er arbeidsinntekten du har hatt tidligere som er avgjørende for størrelsen på AFP.

Felt 2

Her skal du føre opp ditt nåværende arbeid/virksomhet. Dersom du har flere arbeidsgivere er det avgjørende for innvilgelse av AFP hvor du har hatt ditt hovedarbeidsforhold, målt i kroner.

Dersom du regner med å få arbeidsinntekt etter at du blir pensjonist, må du opplyse hvor stor brutto arbeidsinntekt du venter å få pr. mnd. Også eventuell inntekt som selvstendig næringsdrivende må tas med. Den som mottar eller forventer å motta utbytte fra aksjeselskap vedkommende har kontroll over, skal gi særskilt melding om dette.

Felt 3

Hvis du forsørger ektefelle/partner/samboer som er over 60 år kan du ha rett til forsørgingstillegg. Du får ikke forsørgingstillegg hvis ektefellen/partneren/samboeren mottar AFP eller pensjon fra folketrygden, eller har egen inntekt som svarer til minst folketrygdens grunnbeløp.

Størrelsen på forsørgingstillegget er avhengig av hvor stor samlet inntekt du får utenom et eventuelt forsørgingstillegg.

Felt 4

Hvis du ikke har arbeidet tre år sammenhengende hos den siste arbeidsgiveren kan du likevel ha krav på AFP dersom tidligere arbeidsgiver har vært tilsluttet en AFP-ordning.

Felt 5

Uttakstidspunkt for AFP settes alltid til den første i den måneden pensjonen skal utbetales fra.

Felt 6

Du innestår med underskriften din for at du har gitt riktige opplysninger, og at du er kjent med at for mye utbetalt pensjon kan trekkes i fremtidige ytelser.

PBL og arbeidsgiveren kan hjelpe deg med utfyllingen.

- Når du har fylt ut de aktuelle feltene på søknadsblanketten skal søknaden sendes arbeidsgiveren.
- Arbeidsgiveren fyller ut feltene 7 til og med 10 og sender søknaden til PBL.
- Når saken er ferdigbehandlet, får du melding fra PBL. Pensjonen blir overført til bankkonto den 15. hver måned.

PBL har rett til å innhente de opplysninger som er nødvendige for å avgjøre søknaden.

Du må melde fra til PBL hvis du:

- endrer sivilstand
- endrer adresse
- flytter til utlandet
- får endringer i arbeidsinntekten din
- tar ut utbytte fra aksjeselskap hvor du eier 20 % eller mer av aksjene
- har forsørgingstillegg og den forsørgede får inntekt over folketrygdens grunnbeløp
- har forsørgingstillegg og får endring i inntekt som kan påvirke størrelsen på forsørgingstillegget

Pensjon som er utbetalt feil på grunn av at man uaktsomt har unnlatt å melde fra eller har gitt uriktige opplysninger, kan kreves tilbake. Det gjelder også pensjon som man har mottatt, og som man burde ha forstått at man ikke hadde rett til. Slike forhold kan også medføre straffansvar.

Pensjonsavregning/etteroppgjør:

- Det skal foretas etteroppgjør av pensjon fra AFP-ordningen når skatteligningen for det enkelte kalenderår foreligger. Ligning må derfor sendes PBL hvert år.
- Dersom avviket mellom pensjonistens antatte og faktiske arbeidsinntekt er større enn 15 000 kroner, vil pensjonen bli omregnet etter den pensjongivende inntekten som er fastsatt ved skatteligningen.
- Dersom du har hatt høyere inntekt enn det som ble lagt til grunn ved pensjonsberegningen og dermed har fått utbetalt for mye pensjon, må for mye utbetalt pensjon betales tilbake.
- Dersom du har hatt lavere inntekt enn det som ble lagt til grunn ved pensjonsberegningen og dermed har fått utbetalt for lite pensjon, blir for lite utbetalt pensjon etterbetalt.